

۱۶۰۷۱۳۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شهر دانش محور

(و نقش آن در بهبود کسب و کار)

مولفان:

مهدی فتحی

حامد فتحی

سروش‌نامه: فتحی، مهدی، ۱۳۵۲، حامد فتحی ۱۳۶۱

عنوان و نام پدیدآور: شهردانش محور و نقش آن در بهبود کسب و کار/ مولفان: مهدی فتحی، حامد فتحی

مشخصات نشر: تهران: پیام بهاران، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۸۰ ص. جدول، نمودار شابک: ۳-۳۸-۸۳۴۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه.

موضوع: کیفیت زندگی موضوع: Quality of life

موضوع: کیفیت زندگی -- ایران موضوع: Quality of life -- Iran

موضوع: زندگی شهری موضوع: City and town life

موضوع: زندگی شهری - ایران موضوع: City and town life - Iran

رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۷ش ۲۵/ف HN

رده بندی دیویی: ۳۰۶

شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۲۶۱۱۹

شهردانش محور

و نقش آن در بهبود کسب و کار

مؤلفان..... مهدی فتحی، حامد فتحی
ویراستاری و صفحه آرایی..... حسین دوست (مدیرگروه برترین های فکر نو)
چاپ اول..... ۱۳۹۷
چاپخانه..... تهران زیراکس
شمارگان..... ۵۰۰ جلد

انتشارات
زیارت

بامکاری

پیام
بهاران

تلفن: ۳۳۹۰۴۹۹۵ - ۳۳۹۹۸۷۵۲ - ۳۳۹۳۵۷۰۳

موبایل: ۰۹۱۰۴۴۴۶۰۱۰ - ۰۹۱۲۱۲۲۴۸۱۰

نمابر: ۳۳۹۵۷۴۶۹

TAKETAB.IR

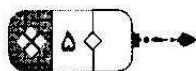
فهرست

مقدمه	۱۳
-------	----

فصل اول: کیفیت زندگی

مفهوم کیفیت زندگی	۱۹
زمینه‌های شکل‌گیری کیفیت زندگی	۲۲
ویژگی‌های کیفیت زندگی	۲۳
۱- چند بعدی بودن:	۲۳
الف) بعد جسمانی:	۲۳
ب) بعد روحی و روانی:	۲۳
ج) بعد اجتماعی:	۲۴
د) بعد معنوی:	۲۴
۲- ذهنی بودن:	۲۴
۳- پویا بودن:	۲۴
ابعاد کیفیت زندگی	۲۵
کیفیت زندگی شهری و برنامه‌ریزی	۲۶
نقش سبک زندگی فعال در بهبود کیفیت زندگی	۲۹

- ارتباط سلامت معنوی با کیفیت زندگی ۳۱
- تاثیر کیفیت هوا بر کیفیت زندگی انسان ۳۳
- ۱- خوب: ۳۳
- ۲- متوسط: ۳۴
- ۳- ناسالم برای گروه های حساس: ۳۴
- ۱- ناسالم: ۳۴
- ۵- خیلی ناسالم: ۳۵
- ۶- خد رناک: ۳۵
- تاثیر فناوری بر ۲۰۹۰ طرح کیفیت زندگی خانواده ۳۵
- ۱- تاثیر اینترنت بر خانواده: ۳۶
- ۲- تاثیر تلفن همراه در خانواده ۳۸
- ۳- تاثیر تغییر اقتصاد الکترونیک ۳۹
- ۴- تاثیر آموزش الکترونیک در خانواده ۴۰
- ۵- تاثیر فناوری اطلاعات در زبان و فرهنگ خانواده ۴۰
- مدل کیفیت زندگی رافائل ۴۲
- مدل کیفیت زندگی آمریکایی ۴۵
- مدل کیفیت زندگی اسکاندیناویایی ۴۶
- مدل کیفیت زندگی کمبل ۴۷
- مدل کیفیت زندگی ریم ۵۰
- مدل کیفیت زندگی وینتوگو ۵۱
- مدل کیفیت زندگی بر اساس تئوری مازلو ۵۴
- رویکردهای کیفیت زندگی ۵۵

- الف. رویکردهای عاملیت‌گرا: ۵۵
- ۱- رویکرد مطلوبیت‌گرایی: ۵۶
- ۲- رویکردهای ارزشهای عام: ۵۹
- ۳- رویکردهای نیاز محور: ۶۱
- الف. رویکرد نیازهای اساسی: ۶۱
- ب. رویکرد رسانه‌انسانی: ۶۵
- ج. نظریه‌های انسانی: ۶۷
- د. رویکرد قابلیت: ۷۰
- ب. رویکردهای ساختارگرا: ۷۲
- ۱- کیفیت فراگیر زندگی برگراشدت و ۷۳
- ۲- کیفیت اجتماعی: ۷۴
۱. درجه تأمین اجتماعی و اقتصادی: ۷۵
۲. دامنه ادغام (شمولیت) اجتماعی: ۷۶
۳. دوام و شدت همبستگی و انسجام اجتماعی بین نسل‌ها: ۷۶
۴. سطح خودمختاری و توانمندی شهروندان: ۷۶
- شاخص‌های کیفیت زندگی ۷۷
- ۱- جاکوبز (۱۹۶۱): ۸۰
- ۲- اپلیارد و اوکاموت (۱۹۶۸): ۸۰
- ۳- لانسینگ و مارانز (۱۹۶۹): ۸۰
- ۴- سانوف و ساونی (۱۹۷۲): ۸۰
- ۵- اپلیارد و لینتل (۱۹۷۲): ۸۱
- ۶- کارپ (۱۹۷۶): ۸۱

- ۷- لینچ (۱۹۸۱) ۸۱
- ۸- دوهل (۱۹۸۴) ۸۱
- ۹- بنتلی (۱۹۸۵) ۸۱
- ۱۰- جاکوبزو اپلیارد (۱۹۸۷) ۸۲
- ۱۱- ساوتورث (۱۹۸۹) ۸۲
- ۱۲- زاوارد و کرامرس (۱۹۹۸) ۸۲
- ۱۳- اولنگ (۲۰۰۱) ۸۲
- ۱۴- پایلا (۲۰۰۲) ۸۳
- ۱۵- رومان (۲۰۰۳) ۸۳
- ۱۶- ریموند (۲۰۰۴) ۸۳
- ۱۷- کیم و کاواچی (۲۰۰۷) ۸۳
- ۱۸- سانتوس و مارتینز (۲۰۰۷) ۸۳
- ۱۹- داس (۲۰۰۸) ۸۳
- ۲۰- اولاجویجی (۲۰۱۳) ۸۴
- ۲۱- براون (۲۰۱۴) ۸۴
- ۲۲- کلی گیلپی (۲۰۱۷) ۸۴

فصل دوم: کسب و کار

- مفهوم کسب و کار ۸۶
- کسب و کار از دیدگاه اسلام ۸۷
- اهداف کسب و کار ۸۹
- نگرش‌ها به کسب و کار ۹۰

- ۱- نگرش منفی نسبت به کسب و کار: ۹۱
- ۲- نگرش خنثی نسبت به کسب و کار: ۹۲
- ۳- نگرش مثبت نسبت به کسب و کار: ۹۲
- انواع کسب و کار: ۹۳
- ۱- کسب و کارهای خدماتی ۹۳
- ۲- کسب و کارهای تجاری ۹۳
- ۳- کسب و کار خانهدار ۹۳
- ۴- کسب و کار خانگی ۹۵
- ۵- کسب و کار روستایی ۹۶
- ۶- کسب و کارهای کوچک و متوسط ۹۸
۱. مرحله ایجاد کسب و کار: ۱۰۲
۲. مرحله شروع کسب و کار: ۱۰۲
۳. مرحله رشد: ۱۰۲
۴. مرحله تثبیت کسب و کار: ۱۰۳
۵. مرحله نوآوری یا افول: ۱۰۳
۱. نظریه اقتصادهای حاشیه پن روز: ۱۰۳
۲. نظریه اکس و آدرش ۱۰۵
۳. نظریه الگوی توسعه خوشه ای ۱۰۵
- ۹- کسب و کارهای الکترونیکی ۱۰۶
۱. پیش نیازهای برونزای استقرار و نهادینه شدن کسب و کار الکترونیک ۱۰۷
۲. پیش نیازهای درونزای استقرار و نهادینه شدن کسب و کار الکترونیک ۱۰۸
- ۷- کسب و کارهای دانش بنیان ۱۱۱

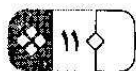
- ۱- مرحله پیش رشد: ۱۱۳
- ۲- مرحله دوره رشد: ۱۱۳
- شاخص های کسب و کار ۱۱۶
- ۱- شاخص شروع کسب و کار: ۱۱۶
- ۲- شاخص اخذ مجوزهای ساخت: ۱۱۶
- ۳- شاخص نقل و انتقال اموال غیر منقول: ۱۱۶
- ۴- شاخص اخذ اعتبار: ۱۱۷
- ۵- شاخص حمایت از سهامداران خرد: ۱۱۷
- ۶- شاخص حمایت مالیات: ۱۱۸
- ۷- شاخص تجارت فرامرزی: ۱۱۸
- ۸- شاخص اجرای قراردادها: ۱۱۹
- ۹- شاخص دسترسی به انرژی الکتریکی: ۱۱۹
- ۱۰- شاخص پایان کسب و کار: ۱۱۹
- مدل های کسب و کار در حوزه وب ۱۱۹
۱. فروشگاه اینترنتی: ۱۲۰
۲. تدارکات الکترونیکی: ۱۲۰
۳. مرکز خرید الکترونیکی: ۱۲۰
۴. حراج الکترونیکی: ۱۲۱
۵. جوامع مجازی: ۱۲۱
۶. بستر همکاری: ۱۲۱
۷. بازار مبتنی بر شخص ثالث: ۱۲۱
۸. زنجیره ارزش افزوده: ۱۲۲

۹. ارائه خدمات زنجیره ارزش: ۱۲۲
۱۰. کارگزاری اطلاعات: ۱۲۲
۱۱. اعتماد و سایر خدمات شخص ثالث: ۱۲۲
- مدل بلوغ همسویی فناوری اطلاعات با کسب و کار ۱۲۲
- ۱- بلوغ ایجابات: ۱۲۳
- ۲- بلوغ منجش ارزش و شایستگی: ۱۲۳
- ۳- بلوغ نظار: ۱۲۳
- ۴- بلوغ مشارکتی: ۱۲۳
- ۵- بلوغ معماری و حوزه پوشش: ۱۲۳
- ۶- بلوغ مهارتها: ۱۲۴
- مدل همسویی استراتژیک فناوری اطلاعات با کسب و کار ۱۲۴
- ۱- استراتژی کسب و کار ۱۲۴
- ۱-۱- حوزه پوشش کسب و کار: ۱۲۴
- ۲-۱- قابلیت های مشخص: ۱۲۵
- ۳-۱- سیک اعمال اختیار کسب و کار: ۱۲۵
- ۲- زیرساخت ها و فرایندهای سازمانی ۱۲۵
- ۱-۲- زیرساخت های اداری: ۱۲۵
- ۲-۲- فرایندها: ۱۲۵
- ۳-۲- مهارت ها: ۱۲۵
- ۳- استراتژی فناوری اطلاعات ۱۲۶
- ۱-۳- حیطه عمل فناوری: ۱۲۶
- ۲-۳- قابلیت های سیستمی: ۱۲۶

- ۱۲۶ ۳-۳ سبک اعمال اختیار: (فناوری اطلاعات)
- ۱۲۶ ۴-۴ زیرساختها و فرایندهای (فناوری اطلاعات)
- ۱۲۶ ۴-۱ معماری:
- ۱۲۷ ۴-۲ فرایندها:
- ۱۲۷ ۴-۳ مهارتها:

فصل سوم: شهر دانش محور

- ۱۳۱ شهر
- ۱۳۲ دانش
- ۱۳۴ ارزش های محیط شهر در حوزه آموزش و دانایی پروری
- ۱۳۵ ۱- هویت، تاریخ و فرهنگ:
- ۱۳۶ ۲- روابط و تعاملات اجتماعی
- ۱۳۷ مفهوم شهر دانش محور
- ۱۴۰ اهداف شهر دانش محور
- ۱۴۲ ۱- توسعه اقتصادی:
- ۱۴۲ ۲- توسعه انسانی - اجتماعی:
- ۱۴۲ ۳- توسعه نهادی - سازمانی:
- ۱۴۲ ۴- توسعه شهری:
- ۱۴۳ شاخص های شهر دانش محور
- ۱۴۳ ۱- هر شهر به خوبی توسعه یافته مدرن
- ۱۴۴ ۲- شهر دانایی
- ۱۴۶ عوامل موثر در شکل گیری و توسعه شهر دانش محور

- ۱- مدرسه: ۱۴۷
- ۲- کتابخانه: ۱۴۷
- ۳- موزه: ۱۴۸
- ۴- کاف: ۱۴۸
- ۵- لایه شهرداری: ۱۴۸
- ۱- سیاسی: ۱۴۹
- ۲- راهبردی: ۱۴۹
- ۳- مالی: ۱۴۹
- ۴- فناوری: ۱۴۹
- ۵- اجتماعی: ۱۵۰
- ۶- زیست محیطی: ۱۵۰
- عوامل شکست در مسیر تبدیل شدن به شهر دانش: غور ۱۵۱
- پیش‌ران‌های شهر دانش محور ۱۵۳
- ۱- خلق شهر دانش محور فیزیکی ۱۵۴
- ۲- شناسایی نقاط قوت و ضعف شهر و پرداختن به آن‌ها ۱۵۵
- ۳- تنوع در تخصص گرایی ۱۵۶
- ۴- سازمان‌های با مهارت دانایی برتر ۱۵۸
- ۵- آموزش پیراوت و چالاک در پیوند با جامعه و اقتصاد ۱۵۹
- ۶- ارائه نقش متمایز کنندگی شهر دانش محور ۱۶۰
- ۷- ساماندهی پیوندها و ارتباطات نیرومند در درون و برون منطقه شهری ۱۶۲
- ۸- وجود رهبری نیرومند پیرامون چشم انداز درازمدت شهر دانش محور که با شبکه‌ها و مشارکت‌ها، مورد حمایت قرار گرفته باشد ۱۶۴

- ۹- سرمایه گذاری در سطح جامعه ۱۶۷
- نظریه های مطرح شده در باب شهر مبتنی بر دانش ۱۶۸
- ۱- دیدگاه اول به شهر به عنوان بسترو محیط آموزش می نگرد (یادگیری در شهر) ۱۶۸
- ۲- دیدگاه دوم به شهر به عنوان یک محمل و یا وسیله آموزشی نگاه می کند (یادگیری از شهر) ۱۶۸
- ۳- دیدگاه سوم، شهر به مثابه محتوای آموزش تلقی می شود (یادگیری درباره شهر) ۱۶۹
- منابع ۱۷۰

«شهر» زیستگاهی انسان ساخت است که تاریخ و به تبع آن تعاریف پیچیده و طولانی دارد و چنین پدیده‌ای را نمی‌توان تنها در یک بُعد یا در یک چهارچوب معین با همینه‌ها و مشخصات دلخواه تعریف کرد.

«شهر» به عنوان فضای پیچیده‌ای که هر روز به پیچیدگی آن افزوده می‌شود و همزمان، به همراه ابزار، فنون، دستگاه‌های اداری و سازمانهای مختلف را ایجاد می‌نماید. موحردی زنده و رو به تکامل است و به همین خاطر نوشتن از آن، بی آنکه ابتدا جنبه‌ها و سؤلفه‌های مورد آن بررسی و تحلیل قرار گیرد، نتیجه مناسبی به دست نخواهد داد.

بر این اساس، «دانش» و «کسب و کار» عنوان دو عامل رشد شهرهای پیشرفته، موضوع اصلی این تألیف است. «دانش»، موتور پیش برنده همه جوامع و ابزار تولید قدرت بوده و در تمامی اعیان و یخی (بی آنکه، تفاوتی در ماهیت آن باشد) هر که دانش مندتر بوده دست پیش برد، مقابل دیگران داشته و برتری بیش‌تری کسب کرده است.

«کسب و کار» نیز از همان ابتدای زندگی بشر، او را همراهی کرده، به گونه‌ای که هر جا، جمعی از بشر، گرد هم آمده‌اند ناچار به داد و ستد بوده‌اند و بر همین اساس، کسب و کار، (و شکل رایج آن، تجارت و بازرگانی) هر چه گسترده‌تر بوده به رشد جامعه بشری کمک بیشتری کرده است.

«بشر» از ابتدای پیدایش خود به دنبال یک هدف بوده است: «زندگی بهتر» و همین هدف باعث شده تا او، روز به روز به تلاشهایش برای بهبود کیفیت

زندگی بیفزاید و بیگمان «دانش» از ابزار مهم بشر برای حصول به کیفیت بهتر زندگی بوده است.

با بزرگتر شدن جوامع بشری، «شهر»، بستر «دانش» و «کار» شد و به تبع آن سرمایه اجتماعی بشر را غنی تر کرد و شهر دانش محور که از اهداف اساسی آن نوآوری، رفاه، آسایش و آرامش، سلامت و امنیت شهروندان است ایده نوینی در جهت بهبود کیفیت زندگی و توسعه کسب و کار در جوامع شد به گونه ای که امروزه میزان دانش محور بودن هر شهر، سنجه مناسبی برای پیش بینی توفیق آن شهر، در حصول به کیفیت بهتر زندگی است.

کتاب حاضر که یک اثر تئوری به شمار می آید حاصل مطالعات دوره دکتری حرفه ای و نیز آمیخته ای از تجربیات و اولین تلاش در ترسیم نقش شهر دانش محور در بهبود و کیفیت زندگی و کسب و کار است و با آن که سعی شده از ارائه نظرات شخصی در آن خودداری شود اما بی تأثیر هم نبوده است. این کتاب در سه فصل تنظیم شده است.

فصل اول، به کیفیت زندگی اختصاص یافته و در به تعریف مفهوم کیفیت زندگی، زمینه های شکل گیری کیفیت زندگی، ویژگی ها و ابعاد کیفیت زندگی و مدل های مطرح در این حوزه پرداخته است.

در فصل دوم، مباحث مربوط به کسب و کار، بررسی و برای این منظور مفهوم کسب و کار از دیدگاه اسلام و سایر دیدگاه ها، اهداف و نگرش ها به کسب و کار، مطرح و سپس شاخص ها و مدل های کسب و کار ارائه شده است.

در فصل سوم نیز، مطالبی پیرامون شهر دانش محور گردآوری و نظریه‌های مطرح در این حوزه معرفی شده است.

امید است این اقدام با همه کاستی‌های خود، به تلاش‌های بیشتر برای بررسی نقش شهر دانش و کسب و کار در افزایش کیفیت زندگی شهری (به‌خصوص زندگی شهروندان خودبایران زمین) منجر شود و کمکی هر چند کوچک به غناء مطالعات در زمینه مدیریت شهری نماید.

مهدی فتحی